

247
161

NOBILUM QUAESTIONUM
ETHICARUM DECAS X.

De
A M I C I T I A.

Quam
ANNUENTE GRATIA DIVINA
In Illustri VVittebergensum Academia,

SUB PRÆSIDIO

M. HENRICI VELSTENII,

Philos. Moralis Prof. Publ.

Defendendam suscipiet

HERBORDUS BARTOLDI
Hannovera-Saxo.

Ad diem 13. Septemb. horis locoq; consuetis.

Ecclesiast. 6.

*Amico fidelis nulla comparatio, & non est digna
ponderatio auri & argenti contra bonitatem fidei
illius. Amicus fidelis medicamentum vita & immor-
talitatis, & qui timent Dominum, inveniunt illum.*

V V I T T E B E R G E

Typis JOHANNIS GORMANNI,
ANNO M. D. CX.

{

Viris spectatissimis, Prudentissimis, Virtute
& rerum Politicarum usu pre-
stantissimis,

Dn. HERBORDO von Wintheim.
Dn. HERMANNO BARTHOLDI.
Dn. DIRICO SALGEN.

Illi, Patricio Hannoverano, Avo meo,
nullo non observantiae genere profe-
quendo :

Isti, Reverendissimi & Illusterrissimi Principis
ac Domini, Dn. HENRICI JU LI Postulati
Episcopi Halberstadensis, Ducis Brunovicensis
& Lunaburgensis &c. Quaestori, Parenti
meo omni filiali obsequio venerando,
Huic, eisdem Illusterriss. Principis Proqua-
stori Affini & Fautori meo since-
re colendo.

Exercitium hocce Ethicum,
in gratia animi signum
& studiorum meorum
testimonium, inscribere
Volui, & debui

HERBORDUS BARTHOLDI Respond

QVÆSTIO I.

Quid sit Amicitia & quotuplex?

Decorati ipsius virtutibus, inquit Piccol: recto & judicio prædicti, cum inspicimus in alterius animo per varias actiones eundem virtutis splendorem, illum, ut bonum nostro habitui consimilem approbamus, benevolentiaq; prosequimur: qua benevolentia crescens appetitionem parit objecti, ut & desiderium conferendi beneficia in illud, ex quibus dilectio constituitur. Et quia finem amicitia, qui est vita conjunctio, assequi non possumus, nisi alter quoq; nos amet, idcirco per congruentes virtutum actiones efficere nitimur, ut idem ab altero de animo nostro fiat judicium, ut eadem ratione ipse nos quoq; amare incipiat, qui mutuus amor varijs actionibus temporisq; diuturnitate confirmatus in amicitiam transit, adeo ut à cognitione honesti ad benevolentiam, à benevolentia ad amorem, ab amore ad amicitiam fiat progressio. Piccol. grad 7. c.4. Postquam igitur hæc tenus ipsas virtutes morales contemplati fuimus: nunc tractationem de amicitia, que uti ex dictis constat, virtutum fructus maximè principalis, hic minime omnium pretermittendam putamus. Hanc igitur nos hæc vice suscepturni, ad propositam questionem strictim & breviter respondemus. Et quidem I. cum Aristotele dicimus, quod amicitia sit benevolentia mutua & manifesta vel virtutis vel utilitatis vel voluptatis causâ concepta, s. Nic.

A 2

c. 2.

C. 2. Vel ut alij: Amicitia est proæretica cōjunctio amico-
rū inter se, orta ex boni ipsius cogniti approbatione
& appetitione ejus adipiscendi & fruendi gratiā. Dieimus
v. amicitiam proæreticam conjunctionē ad excludendā
sulla cōfamicitia
cōa abq; amore: conjurctionem naturalem, quæ suo ambitu amicitiam non
foro a. orilar ex comprehendit. 2 Causa efficiens amicitia est cūm cognitio,
sive in alio cognitum approbatio & persecutio boni in alio existentis, sive illud
approbatione. 3. sit verū bonum, sive apparenſ, sive honestum, sive utile si-
tutione. Timp̄. ve jucundum. 3. Finis est boni cogniti adeptio & fruitio.
Eth. pag. 100. Nulla enim amicitia vel initur vel conservatur, nisi eo sine,
ut amici bonum in alijs amicis cognitum approbatum & desi-
deratum adipiscantur, eōg; cum voluptate quādam perfruan-
tur. Denique apud Aristotelem l. d. amicitia triplex
reperitur distributio, quarum prima desumitur, par-
tim à causa efficiente, partim finali amicitiae, quæ est rō
āya ðor φιλον̄ bonum amabile. Hoc verò cūm triplex sit,
honestum, utile & jucundū; hinc etiam sit, ut amicitia alia
honesta sit, alia utilis, alia jucunda. Alterum desumitur ex
adjuncta dignitate personarū in amicitiam coeuntiū,
quæ cūm sint aequales vel inaequales, hinc ab Aristotele alia
amicitia cū iōt̄l̄ in aequalitate; alia cū ūπεροχ̄ in quādam
eminētia & excellentia esse constituitur. Terria duci-
tur à differentijs societatis humanae. Hec enim cūm sit
vel privata vel publica; hinc etiam amicitia aliadicitur pri-
vata, alia publica seu politica. Goclenius disput. Eth.
16. pag. 104. & seq.

Quæſtio II.

An Amicitia spiritualis quæ est propter pietatem,
differat ab amicitia civili, quæ est pro-
pter honestatem?

Sie

Sic statuit Keckerm. h̄ac p̄t̄issimū adductus ratione:
Virtus est vel spiritualis vel moralis, uti & nos in auctuario
noſtro ſecundo harum queſtionum Ethicarum fuſius di-
ducemus. Ergo eſt amicitia, que fructus virtutum, uti jam di-
ximus, maximē principalis erit vel spiritualis vel moralis.
Addit tamen idem Keckerm. quod harum una non tollat
alteram, ſiut honestas non tollit pietatem, aut pietas hone-
ſtatem: & poſſit eſſe aliquis alicui amicus moraliter, cui non
ſit amicus ſpiritualiter, hoc eſt, poſſit conſpirare cum aliquo in
exercitu honeſtatis, cum quo non conſpirat in exercitu pie-
tatis. Proinde, inquit idem, quemadmodum doctrina Theolo-
gica revera diſtinguitur ab Ethica: ita nemo negat diſferre a-
micitiam ciuilē ab amicitia ſpirituali & Theologica. Ke-
cker. in præcognit. Syst. Ethic. pag. 7. & lib. 3. ſyt. E-
thic. cap. penult. pag. 361. Et ſic etiā diſferat a Theologia, tamen
cum ea neque pueris, nam beni moris non reſugranat pietati;
ſed pietatis ad amicitiam animalium hominis preparant.
Nos uti haec maximam partem non improbabamus;
ita nonnulla aliiquid limitationis admittere poſſemus in i-
pia diſquifitione oſtendemus.

Quæſtio III.

An Amicūs ab amico ſit necessariō redamandus?

Cum certum fit ad conſtituendam amicitiam requiri,
mutuum reciprocumq; amore, non immerito queritur, an
ſit neceſſe, ut qui amat, à re amata ametur? Et quidem
hic jure optimo quispiam ſuſpicabitur, id neceſſari-
um eſſe.

A 2

I. Quia

1. Quia cum amans ob similitudinem amet alium, est necesse, ut ob eandem similitudinem vice versa ab altero ametur. Piccol. grad. 7. c. 7. 2. Amantem non redamare genus est injustitia, cum probitate sumoperè pugnans: Idem ibid. At nihil remuneratione benevolentiae, nihil vicisitudine officiorum jucundius Cic. in Læl. nihilq; minus hominis, quam non respondere amore ijs, à quibus provocere. Epist. 1. ad Brut. 3. Qui verè amat seipsum tradit amato, à quo non potest non amari, cum unus quisq; per naturam amet ea, que sunt sua. Piccol. l. d.

Verum enim verò ipsa communis experientia luculenter attestatur, amare multos, & non amari: adeq; exinde tam frequentes hac de re extant amantium querimonia.

Pro decisione notandum, amorem hoc in loco dupliciter considerari & unum genus amoris ab altero longè distingui. Datur enim primò amor lascivus quærens jucundum: datur amor quærens utile: datur denique amor quærens honestum. Si loquimur de amore quærente utile vel jucundum, non est necesse, ut qui amat, redametur: potest enim unus alteri jucunditatem vel utilitatem præbere, at non vice versa. Si verò vir probus honestè amat, tenetur redamare, ac ut probus necessariò & per se alterum amat; ex eventu tamen potest scūs contingere. Vide plura de hac quæstione apud Piccol. Grad. 7. cap. 7.

Q U E S T I O N E IV.

An Amicitia etiam inter malos esse possit?

Quoad delectationem aut commodum tum probis cum malis, tum malis inter se amicitia quod intercedere, longè notius est, quam ut operosiore explanatione indiget

digeat. 7. Nicomach. c. 4. Ceterum honesta amicitia,
qua ab Aristotele modo ~~uxoria~~ propria; modo relata perfecta
dicitur amicitia tanquam proborum hominum est, neque
ad malos se unquam extendit: 1. Quia hac vera & germana
amicitia fundamentum habet virtutem, quia amor utrinque
elicitur. Apud malos nullus est virtutis locus. Ergo nec
amicitia ibi locus esse potest. Quo nomine pulcherrime disputat Lælius in Dialogo de amicitia, inter conjuratos veram amicitiam non oriri, propterea quod illi ipsi à virtute sint
alieni. Et alibi Cicero: Cum, inquit, conciliatrix amicitie sit virtutis opinio, difficile est amicitiam manere, si à virtute
desceris. 2. Vera amicitia veram dilectionem exposit. Vera
dilectio ad verè bonum tendit, rectumq[ue] judicium exposit: judicium rectum & vere bonum seorsim à virtute & probitate
consistere nequeunt. Ergo. Piccolom. g. 7. c. 4. 3. Vera a-
micitia debet esse firma, fixa & stabilis. At qui mali non tantum
à se ipsis disident, sed etiam ab alijs. Habent enim animum fluctuantem, & qui perpetuo velut à vittorum fluctibus torqueatur & distorqueatur. Quemadmodum enim
probitas est semper sibi consimilis; sibi amica, suaq[ue] natura
amabilis: Ita improbitas sibi est dissimilis, sibimet adversa &
odiosa alijs: Probitas nequit; improbitas solvit & dissipat.
Probitas est fidelis; infida improbitas. Illa est grata Deo; haec
ingrata DEO & hominibus. Propterea recte dixit Seneca:
Solus sapiens sit affidare. Et Plato in Lyside asserit: Ve-
rum mihi videntur bonos dicere similes esse invicem, & ami-
cos; improbos autem nunquam vel sibi ipsis, vel ~~in~~ similes esse, sed stolidos penitus & infabiles. Videatur Picco-
lom. grad. 7. c. 4. pag. 578. Col. 8. Et. 5. c. 3. 173 299.

Quæstio V.

An vera amicitia sit calumnijs & criminis
tionibus exposita?

Vera

Veram honestam amicitiam criminacionibus minime patere, Philosophorum effatum est Aristot. s. Nicomach. c. 5. Gol. & Cas. l. 8. c. 4. & 13, Magir. in l. 8. Nic. c. 4. & 13. Donald. l. 2. c. 8: pro quo ita pugnamus.

1. Quia hec amicitia ita amicos sibi mutuo conjungit, ut certent quodammodo inter se officijs, studeantq; quam plurimis se afficere; unde sit, ut nec querelis, nec suspicionibus talis amicitia obnoxia sit. Arist. l. 8. Nicom. c. 13. Donald. l. d.

2. Nullus ibi quodammodo locus esse potest, ubi nequid contracta & confirmata fidei titubet ac fluctuet, usquequam maximè praebeat. 3. Neg. facile isti, qui non temerario quodam ausu consluerunt; sed longo temporis tractu, longa atq; diligente exploratione & conversatione benevolentia collegerunt & amicitiam construxerunt, delatoribus aures patefaciunt, non illorum calumnij & imposturis circumveniuntur, non deniq; ipsi suspicionis veneno, ac si semper aliquid ab amico violetur, mentes suas insciunt. Recepit igitur Cicero ad Quint. Frat. Ut quisque est vir bonus: ita difficilime esse alios improbos suspectatur. Et Seneca Epist. 3. si aliquem amicum existimas, cui non tantum credis, quantum tibi, vehe mentereras, & non satis nostri vim vera amicitiae. Et bene Menander.

Calumnijs quisquis fidem prebet citio,
Aut ipse mente moribusq; est improbus,
Aut mente eadem cassus, aut prorsus puer.

QUESTIO VI.

Quomodo oriuntur criminationes in amicitijs,
utilitatis causâ contractis, & quomodo ex
dissolvendâ sint?

Amicitia ista, quæ propter utilitatem contrahitur,
aut est Moralis aut Legitima. Arist. s. Nicom. cap. 13.
Moralis

Moralis est, in qua beneficia communicantur & compensantur non ex pacto, sed ex amicorum benevolentia & arbitrio: itaq; amico munus dat, operam suam gratis locat, hospitium largitur, iomitatur, defendit, nullo pacto talionis interveniente. In hac nascentur criminationes, quando alter, qui beneficium accepit, gratitudine non respondet expectacione eius, qui beneficium contulit. Etsi enim beneficium conferens, non dixit se Talionis spe facere, tacite tamen sperat: quoniam omnes ferè homines volunt & simulant honestatem, clam tamen utilitatem honestatis preferunt. Legitima est, in qua beneficia communicantur certâ lege & pacto remunerandi. Estq; hæc vel stricta vel liberalis. Stricta est in qua beneficij compensatio statim fit. Vocat hanc Aristoteles ἀγοραῖς Forensem seu Mercatoriam, quod sicut ementes & vendentes in foro paria paribus statim reddunt; ita tales amici beneficij nulla habitâ invicem fide commutent. Ideoq; & Seneca istiusmodi amicitiam legitimam negotiationem vocat, non amicitiam. Liberalis est, in qua ex pacto ad tempus solutio differtur. Hic verò oritur rixa & controversia, si ad præstitutum tempus solutio non fiat.

Cæterum ad has criminationes dissolvendas via omnium cōmodissima est, ut amicus beneficio affectus, si par referre potest, reipsâ beneficium referat, & verbis profiteatur statim ab initio, se primo quoque tempore, quando & occasio & potestas referendi dabitur, cum fænore gratiam relaturum. Quod si verò occasio non dabitur beneficium reponendi, verbis mora erit lenienda, & vel spe certâ futuræ gratitudinis amicus demulcendus, vel confessione imbecillitatis ad condonandum inducendus.

QuAESTIO VII.

B

Amicitia

Amicitia utilis quare inter senes potissimum
existere soleat?

Gol. 303.

Respondemus, id exinde fieri, quod senes natura
quasi & proprio etatis vito sint φιλοχρήπατοι avari ac pe-
cuniae amantes. Nos senes, inquit Terentius, natura ad
rem sumus attentiores: & cum cetera vitia in homine sene-
scunt, sola avaritia in ea juvenescit. Seneca. Senes enim quo
minus ipsis restat via: eo plus colligunt viatici Cicero. Quia
enim non possunt amplius laborare & necessaria sibi procurare,
quemadmodum in juventute: id est eo magis amant pecuni-
am quia sperant per eam se posse sibi comparare ea, que am-
plius proprijs viribus & corporis robore comparare non possunt.

Nonnunquam tamen & juvenes utiliter amicitia
colunt, iij nimirum, qui moribus senilibus praediti
& avari facti sunt vel ex conversatione cum senibus vel
coacti paupertate. Aristot. 7. Nicom. c. 3.

Quæstio IIX.

Quare honesta amicitia sit adeo rara?

Gol. 299.

Philosophus g. Nicom. c. 3. veræ & honestæ ami-
citiae hanc assignat qualitatem, quod admodum rara
sit: cuius rei nos has adducimus rationes. 1. Quia o-
mnia perfecta, rarissima sunt. Atqui vera & honesta ami-
citia perfecta est. 1. Quia in illa homines mutuo se amant
propter se & non propter aliud, cum virtus sit bonum per se,
& virtus si per se amentur. 2. Quia est stabilis & firma: quo-
niam ipsa virtus, qua causa ejus efficiens procreans est, una
altissimis fixa radicibus, qua nunquam vi labefactari pot-
est, nunquam dimoveri loco. Cicero Philip. 4. Stabilitas
autem & firmitas sunt signa perfectionis; quemadmodum o-
mnia imperfecta non sunt diuturna. 3. In sece complectitur o-
mnia

gnia ea, qua amicis inesse debent: siquidem viri boni non so-
lum honesti, sed etiam utiles & jucundisunt. Ergo. **¶ Quia** (11)
tantum inter bonos locum habet. Atqui, ut habet Virgilius:
*Vir bonus & sapiens qualem vix repperit unum
Millibus e multis hominum consultus Apollo.*

Et benè Iuvenalis satyr. 13.

*Rari quippe boni vix sunt numero totidem, quot
Thebarum portæ, vel divitis ostia Nili.*

Hinc Cicero in Lælio affirmat, raros esse homines, quibus
insit causa cur diligentur: adeoq; hinc factum, ut omnibus se-
culis vix tria aut quatuor paria amicorum fuerint reperta.

(11) ¶ **III.** *Quia non citò contrahi potest; sed temporis diuturnis
tate indiget, & longa conversatione nobis ad eam opus est,*
secundum dictum illud antiquissimum: *Prius aliquot
modios salis simul edendos esse, quam veri amici se
recte cognoscant.* *Atq; hoc est, quod Cicero ait, tempus*
adhibendum esse, ut cum, quem in amicitia admittere velis,
profus cognosis. Sunt, ait, firmi, stabiles & constantes eli-
gendi, cuius generis est magna penuria, & judicare difficile
est, sanè nisi experto. Experiendum autem est in ipsa amicitia:
ita præcurrit amicitia judicium, tollitq; experiendi potestatem.
Est igitur prudentis sustinere, ut cursum, sic impetum
benevolentiae, quo utamur quasi aquis tentatis: sic ami-
citij, aliquâ parte periclitatis moribus amicorum.

Quæstio IX.

Undenam petenda sit a^{et} in compensatio-
ne amicitia?

Bene Philosophus & Nicom. c. 1. τὸ ἀνάλογον τὸ οὐκ
σῶζει τὴν φιλίαν, æqualitas & mutuum conservat amici-
tias, idemque neglectum easdem dissuit. Sic enim & in
Politica societate futori pro calceis compensatio fit secun-
dum a^{et}; item textori & reliquis.

B 2

Itaq;

fol. 326e

Itaq; ut docet Aristoteles 5. Nicom. inventus est nummus
quasi communis mensura, ad quem omnia referuntur, quiq;
omnia metitur. Quomodo autem àzja in compensatio-
ne amicitiae estimanda sit, distinctione intelligemus.
Nam de beneficio referendo stipulatio inter amicos aut
intercessit, aut non intercessit. Si intercessit: is qui prior
dat, videtur permettere fidei accipientis, quantum retribuere
justum putet: qui verò accipit, si pro beneficio gratiam referre
nequeat, merito reprehendendus est; ut Sophist. & pollicentes se
rerum omnium cognitionem & sapientiam tradituros discipulis.
Ut igitur in promittendo impudentes sunt avaritia causa: ita
in prestanto perfidi, causa impotentiae. Si verò stipulatio
non intercessit, tum à dante aliquid in accipientem trans-
fertur, vel auct̄os n̄ḡdi auct̄or propter ipsum, quia dignus sit:
tum is qui accepit, remunerationem sponte suā facere debet:
est enim gratitudo ista virtutis propria. Etsi enim par
gratia rependi nequit: at quanta tamen potest, repen-
datur. Arist. l. d.

Q V A E S T I O X.

Cum igitur pars gratia n̄al àzjæ amico sit referen-
da, an omnia omnibus referre conveniat?

Quæstio hæc ut distinctius percipiatur in tres, velut ex
iusto trunco manantes ramos deducenda est. An filius paren-
ti omnis generis cultū debeat? 2. Utrum amico cuivis
benè de nobis merito àvñdot̄ov; an verò bono viro ðoréov
sit? 3. Collatis inter se amicis, quorum alter nullus ha-
bet unus beneficium, alter nonnulla, vel uterq; paria con-
tulerit, quibus maximè obligemur.

Ad has quæstiones in genere respondemus, diffi-
cile quidem esse, ob circumstantiarum diversitatem exa-
ctè hæc definire; certò tamen tenendum, non quævis
qui-

quibusvis tribuenda, sed pro honestatis, necessitatis,
meritorum & necessitudinis varietate mutanda. Ue
vero κατὰ μέρος singula enucleantur. I. Non omnia pa-
rentibus tribuenda sunt Quandoquidem alia debentur pa-
rentibus, alia socijs, alia benefactoribus: non secūs ac fori, non
qua vis animalia mactantur, non quivis promiscue, sed qua
sanguine vel affinitate attingunt, ad nuptias, funera &
silia invitantur, V.g. 1. Parentibus debetur τρόφη καὶ τιμὴ Al-
limenta & honor. 2. Senibus ληψὴ propter aetatem: cuius spe-
cies sunt assurgere, loco cedere, primæ sedes, accubitus, caput
aperire, deducere, comitari, parentes vocare &c. 3: Socijs
& fratribus απόστολοι, libera censura de omnibus dictis & fa-
ctis, & οὐνότης omnium rerum: 4. Cognatis, tribulibus, ci-
vibus tribuendum est suum cuique κατὰ δικαιοτηταν καὶ ἀρετὴν, pro
ut quisque nobis proximus aut vir optimus est, aut officiosimus.
Eset itaque filii stulti officiosè, patri ignaro, quam Medico gna-
ro obtemperare malle: aut patrem imperium potius, quam a-
lium rei militaris periuū, ad imperium suo suffragio promove-
re. II. Quin amico de nobis bene merito porius sit gra-
tia, ωντες δάσασι reponenda, quam viro bono nondum
amico, gratificandum, ὡς ἐμποτὸν, quis dubitaverit?
III. Sic rationi magis consentaneum est, ut amici in
nos hactenus multum benefici, quam vel benevoli tan-
tum, vel minus benefici, ex beneficentia nostræ fonti-
bus hauriant. Incidere tamen possunt tempora, que contra-
rium jubent: nec enim ferendus esset, qui scurrum, cuius libe-
ralitate a prædonibus fuerit redemptus, a piratis captum, liberet
potius, quam Patrem: siquidem dōcis non raro a ludo et cense-
tur præferenda: immo haec aliquando negligenda, ut frustra
prodigis, qui Platonem pecuniā juverit, Talionem a Platone
exspectet, cum sciat prodigum, in luxuria & meretricis ad pe-
cuniam

cuniam profusurum. Aristot. Nicom. c. 2. Donald. disp.
Ethic. 11.

COROLLARIA.

I. Quæ lex in amicitia tenenda? Respon-
det Cicero: *Hac prima lex in amicitia san-
ciatur, ut neq; rogemus resturpes, neq; facia-
mus rogati, & ut ab amicis honesta petam-
us & amicorum causâ honesta faciamus,*
nec expectemus dum rogemur, sed studium
semper adsit, cunctatio ab sit, consilium verum
*dare gaudemus liberè, plurimumq; in ami-
citia amicorum beneficentium valeat au-
toritas.* In Lælio.

II. Anne ergo probandum exemplum
Chusai Arachitæ 2. Sam. 16. qui cum pro-
jure suo in Davidem amicitiae illi officio-
sus esse vellet, alterum nempè Absolonē
dolo decepit? Negat Lamb. Danaus in tra-
Etatu de amicitia Christ. pag. 27. Nos distin-
guimus.

III. An fædera cum impijs sint licita?
Disting.

4. Quid

IV. Quid habendum sit de affinitate & expeditione Josaphati cum impio Achab
2. Chron. 18. & 19?

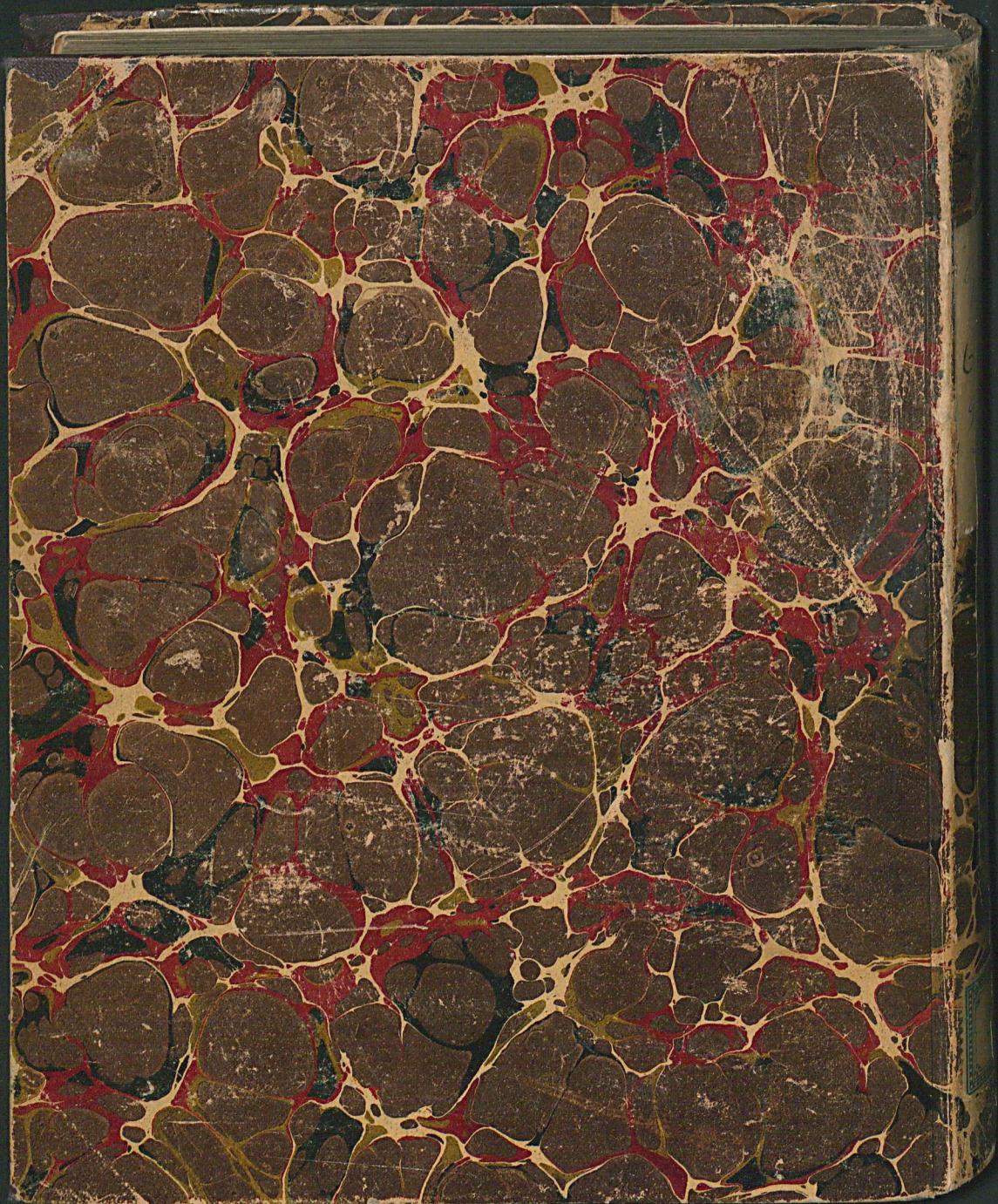
V. An rectè dictum ab Epicuro, quærendum amicum, ut si opus sit, habeas, qui juvet: si ægrotes, habeas qui assideat? Resp. Seneca Epist. 9. ad Lucilium: Longè suavior est amicitia, quæ prodest alteri, quam quæ juvatur ab alio. Quærendus ergo amicus est, ut habeas cui prodesse possis, ut habeas, cui tu, si ægrotet, possis assidere.

SOLI DEO GLORIA.

X2611027

VD 17

Farbkarte #13

B.I.G.

8								
7								
6								
5								
4								
3								
2								
1								
Inches								
1								
Centimetres								
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								
17								
18								
19								

QUAESTIONUM um DECAS X.

De C I T I A.

Quam
GRATIA DIVINA
ebergensum Academia,

RÆSIDIO

CI VELSTENII,

oralis Prof. Publ.

ndam suscipiet

US BARTOLDI

overa-Saxo.

emb. horis loco consuetis.

clesiaſt. 6.

comparatio, & non est digna
genti contra bonitatem fidei
dicamentum vita & immor-
t Dominum, inveniunt illum.

E B E R G E

NNIS GORMANNI,

M. D. CX.